

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egészévre	12 "
Widékre Negyedévre . . .	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A mi sulyos helyzetünk legbiztosabb fokmérője a kivándorlás és a bevándorlás.

Ennek kellene útját állani s Magyarországnak sok nagy baja csakhamar megszűnnék.

A mi a kivándorlást illeti, én háromféle kivándorlást ismerek, amely egyaránt veszedelmes.

Kivándorolnak a szegény magyarok, a kik itthon nem tudnak megélni és messze idegenben keresnek munkát, betevő falatot. És kivándorolnak a gazdag magyarok, akik élvezni akarnak és duskálván a földi javakban, kiviszik jövedelmüket a külföldre, Párisba, a Rivierára, Olaszországba, tengeri fürdőkkbe, játékbarlangokba, s ott fecsérlik el, amit Isten itthon adott nekik.

Végül pedig kivándorol a magyarság verejtéke, keserves garasa idegen portékáért, bécsi rongyért, mivelhogy semmi sem honi rajtunk és körülünk, még a nemzeti színű pántlikáinkat is idegenben gyártják.

* * *

Hát a bevándorlás? Ez épp akkora, vagy tán még nagyobb nyavalyája nemzetünknek, mint a kivándorlás.

Mialatt munkabíró, dolgos magyarjaink Amerikába menekülnek, mert idehaza éhen halnának, — özönével vándorol be hozzánk galíciai sáskahad, amely ellenőrzés nélkül jön be, szabadon helyezkedik itt el és kellemetlen nyüge a népnek, a honi földnek, a társadalomnak és a derék, igazán magyar hitorszosoknak.

Vándorol be továbbá a külföldi, leginkább német birtokosság, amely összevásárolja a régi magyar nemesi udvarházakat, ősi kuriákat, elhelyezkedik tönkre ment magyar uraink kastélyaiban és földesurrá lesz e hazában, de merőben idegen marad.

A felvidéket, a Tátrát, Nyitra s a dusan termő vidékek jókora részét ezek a bevándorlók már kisajátították.

Végül bevándorol hozzánk az idegen irodalom és művészet és ezzel az idegen ízlés, idegen szellem, idegen erkölcs, jobbára erkölcstelenség. Ez a bevándorlás a legveszedelmesebb!

A nemzeti lélektől fosztja meg a magyarságot. Megrontja nyelvünket, magyar

eredetiségünket, történeti érzékünket és idegen alkotások vazallusaivá süllyeszt.

* * *

Lehet-e nagy időket várunk? nagy események eljövételét remélnünk? Következhetik-e oly fordulat, oly fellendülés, oly nemzeti megújulás, mely a 48-as időkhöz hasonló tettek hivatottá ihlesse a magyart?

Nem lehet! nem lehet! Mert a szellemi vezetésben, az irodalmi alkotásokban, a nemzeti lélek kifejezőjében, a magyar irodalomban sorvasztó pangás van.

A nemzeti irodalmat teljesen leszorította az irodalmi kiskereskedés, a haszonelvű üzleti tolokodás. A magyar írók helyén élelmes kufárok, kikopott iparoslegények kórtárogatnak.

Ebben a sötétségben messze van még a hajnalhasadás és a míg a szellemi megújulás el nem következik, a magyar nemzet csak botorkálva haladhat előre.

Az első szocialista képviselő.

— febr. 15.

A szegvári pótválasztás eredménye az, hogy bejutott a törvényhozók közé az első szocialista képviselő.

Figyelemre méltó esemény ez, mely a gondolkodó hazafiak érdeklődését alkalomszerűen rátereli arra a mozgalomra, mely az ország negyedik rendjét, az ugynevezett polgári jogokból kitagadott munkásokat a nemzetközi szocializmus vörös lobogója alá toborozta.

Kétségtelen, hogy ennek a kérdésnek megoldása a közel jövő feladatai közt az első sorában fog szerepelni. Európa nagy államaiban már hosszabb idő óta jelentékeny társadalmi és politikai tényező a szocializmus és az általános népjog elszánt katonái, a szocialisták csodálatos szívóssággal, akaraterővel és az eszmétől megihletett elszánt-sággal hódítanak egyre több és nagyobb tért.

Mihozzánk a társadalomtudományi mozgalom természetesen idegen, jobbára német bevándorolt apostolok révén jutott el és sajnos még ma is teljesen oly férfiak vezetik, intézik ugyszólván

korlátlan hatalommal és a fegyelmezett-ség páratlan erejével a nemzetközi szocialista mozgalmat, akik a hazáról, a nemzeti jogokról hallani sem akarnak.

Pedig a külföldön az eszme már rég olyan irányba terelődött, hogy a szocialis tanok, a szociáldemokrácia követelései jórészt összeforrtak a nemzeti államok érdekeivel és nemzeti alapon kívánják az általános népjólét biztosítását elérni.

Kissé különös és merőben igazságtalan erőszakoskodás, hogy a mi nemzetközi szocialistáink, kiknek az emberiség közös jogai kivívásában a szeretet zászlaja alatt kellene küzdeniök, még mindig ádáz gyűlölettel tagadnak meg minden közösséget a nemzeti törekvésekkel és a mikor fennen hangoztatják jelszavukat, hogy: jogot a népnek! jogot a hazátlan bitangoknak! ugyanakkor meg akarják fosztani a hazát, a nemzetet ősi jogaitól.

Az első szocialista képviselő ugyan nem tartozik ebbe a táborba; ő nyíltan színt vallott és az egységes nemzeti állam kiépítését, Magyarország teljes függetlenségét követeli. De egy fecske nem csinál nyarat. Az első szocialista képviselőt hazafias nyilatkozataért máris kitagadták a nemzetközi szocialisták, akik úgy irtóznak a haza, a nemzet jogainak tiszteletben tartásától, mint ördög a tömjén füsttől.

Ideje tehát mindenképpen, hogy a törvényhozás nemzeti alapon álló hazafias pártjai számot vessenek a szocializmus terjedésével és világosan lássák, hogy ennek a kérdésnek őszinte napirendre tűzése s megoldása már egyáltalán nem halogatható.

A mint Szent István első királyunk meg nem alapíthatta volna itt a magyar államot, ha a magyarokat ősi vallásukból egyetemesen be nem viszi a kereszténységbe, épp úgy elkövetkezik annak is az ideje, hogy Magyarország mint független állam Európában meg nem állhat, ha a szocialis kérdés megoldásától elmarad vagy huzódozik.

Különösen a függetlenségi pártnak kötelessége, hogy mint nemzeti néppárt

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-
hurutos bajainál, egymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.
Emeliaz étvágyat és testet, elidőlt a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó ízűt a gyümölcsök is szeretik. A gyógyszerárakban 4— kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantó céggel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

a nemzetközi szocializmus kezéből kivegye a zászlót s a hazafias szocialistákat nemzeti alapon szervezze és terelje táborába. Mert ha ezt elmulasztja, a legelső alkalommal, midőn a nép hite és bizalma a 48-as elvek rendületlen fentartásában és megvalósításában megínog, — a nép a nemzetközi szocializmus karjai közt fog felébredni. S akkor aztán a vörös zászló helyébe soha se tűzhetjük ki a nemzeti lobogót!

Gazdasági önállóság.

febr. 15.

Ha a magunk gazdáit leszünk, mi lesz akkor? Micsoda megrázkódtatások árán jut bele a magyar közgazdaság az önálló vámterület kereteibe?

E sorok írójának egy kiváló közgazdászszal volt alkalma beszélgetni erről az érdekes kérdéssel a ki puritán őszinteséggel jelentette ki a következőket:

— A ki az ügyek mai állása mellett tisztánlátás bizottságát vindikálja magának, vagy szemfényvesztő vagy el fogult a saját átfogó képességével szemben.

Hogy melyik szakmánál, a társadalom mely rétegét érik átmeneti károk az önálló vámterület alapjára való helyezkedéssel és mi fog tetemesen meggyarapodni általa, arról csak nagy vonásokban lehet általános jellegű képet rajzolni.

E vázlat legrikítóbb, legszembetűnőbb színtöltje a magyar gyáripár jelentékeny föllendülése, beieértve a malomipart is. (A melynek pedig első látszatra ártalmára válik az export utjának elvágása.)

A másik pedig — ugyancsak a látszat ellenére — a nyers termények jobb értékesítése és így a mezőgazdaság — a belterjes irányban fejlesztendő mezőgazdaság — minden ágának megerősödése.

A kiváló szakember híven beszélgetésünk elején tett kijelentéséhez ezt a látszólagos képtelenséget néhány adattal világította meg.

— Mi Magyarország — ugymond a szakember — gyarmati, közgazdasági politikában tespedünk rég ideje. Gyarmata vagyunk nem csak Ausztriának (ennek első sorban), de az egész világnak.

Ime egy tétel, egy megeafolthatatlan tétel. A len export tétele 4 millió koronával van átlagosan beleillesztve világ forgalmi egyenlegünkbe: lenáru pedig az exportált anyag kontingensének megfelelő masszában kerek 40 millió korona értékben jut vissza a határokra.

Ime az értéket amit ez egyetlen nyers-terményünkben kapunk, éppen tisztelettel visszafizetjük vissza a világ forgalomnak.

Ez a harminchat millió korona a munkabérekben, az ipari haszonban jut a külföldnek s csak igen kiesiny promilleje jut belőle nekünk, helyesebben a hazai ügynököknek, a kik a külföld textilelt ért képviselik nálunk. Erre a kereskedelmi szakmára, a külföldi ipart képviselőkre mér tehát érzékeny, de csak átmeneti csapást az, ha a vámsorompókat föllájtjuk. Mindaddig ugyan is, míg a magyar gyáripár a kialakulóféle szűkségletnek megfelelőleg megizmosodva kenyeret ad nekik, vagy egyéb megélhetési módot teremtenek maguknak, jövedelmük forrása bedugul.

Befellegzik a magyar cérnagyaraknak, a melyek itthon csak a faorsókat gyártották s rásodoriák a német fonalat, megtakarítva a vámnál a spulni-ra eső díjtételt. És befellegzik a sok sarlatanériának, a mely bőven burjánzott, fojtogatva bimbóban levő ipari életünket.

Hogy csak egyet említsünk még a sok

közül, hadd mutassunk rá az egyforintos gyermekfűlbevaló üzemekre. Ebből a jelentéktelennek látszó ipari cikkből mintegy hat-száz ezer darab mind külföldről jött be eddig és vámolatlanul, mert 25 drbos esomagokban mint értéknélküli mintát csempészték a magyar kereskedelem áruasztalaira.

Hanem lássuk a malomipar és a mezőgazdaság pangásának mumusát is.

Kezdjük a gabonaneműn s ezzel kapcsolatban a malom iparon. Nos első sorban megszűnik a román buza versenye; kivitelünk pedig dara lisztben nem szenved esorbát. Ha még oly drágává tenné is a vám, a külföld sütői nem nélkülözhetik, mert ezekre a célokra a magyar búzán kívül csak a kaukázusi buza kis kontigense alkalmas.

De nem is kell, hogy exportáljunk nyers-terményt, vagy fél készítményt. A fejlődő gyáripár lehetővé fogja tenni, hogy idehaza dolgozzuk föl, a mink terem. Lisztrelvén szó, méltóztassék a lisztárak és például a teasütemények forgalmi értékét szem előtt tartani.

Baromfi és állatexportunkra szűksége van a külföldnek, s ha mi gyáripárunkkal fedezzük ipareikk fogyasztásunkat és mezőgazdaságunkat intenzíven belterjessé tesszük, csak nyerhetünk a vámon, a nélkül, hogy a réven vesztenénk.

Számításba kell azonban azt is venni, hogy az ipar fejlődése a munkásság megélhetési viszonyait is javítja s így új fogyasztó kört ad a mezőgazdasági termékeknek s ez viszont módot ad arra, hogy fölöslegünket ipari feldolgozás után, tehát az ipari hasznót a magunk javára értékesítve exportáljuk — főként a keletre.

Ezek nagyjában véve az átalakulás vázlatai s ismétlem, taxatív és számszerű eredmény kimutatására hónapok megmérhetetlen munkája volna szükséges.

A civis levele Kossuthoz.

Debrecen, febr. 14.

Adassék levelem (szóit ez a postásnak) Kossuth Ferenc urnak, senkinek se másnak; Én írom, Nagy János, debreceni polgár. Nem tudom vezérünk, Kossuth Ferenc hol jár, Hol döngeti mostan azt a svaregelb várat, De tudom, hogy ország dolgaiban fárad S jó helyen e levél a postás kezében, Megleli Kossuthot friss jó egészségben. Köszönöm az irást, érdemes vezérem! Sohse hittem volna, hogy ezt is megérem. No de volt ám öröm egész Debrecenbe! Mondok, elsőbben a püspökhöz viszem be; Aztán a Bikában kézzel kézre adták, A Péterfián meg csaknem szétszaggatták; Még a polgármester uram is elkérte, A híres ötösön maga jött el érte. Debreceni Lajos pedig nyomban ott a Megyeháza előtt nyíltan bevallotta, Hogy az ellenpárton nem is hitte volna, Hogy a királynak úgy izlik a szalonna! El is ment egy zsákkal még tennap a Burgba Oldalas, abált és kolbász, májas hurka, Basahalmán belül készült remek étel; Két hétig a felség tudom jól ebédel! Majd el is feledtem szívem köszönetét! Köszönjük a levél bécsi mellékletét, A hupikék kendőt, — kedves, szép ajándék! Zsuzsi ily peckesen talán sohse járt még. Hát még a gyerekek! Hogy hálálom ezt meg? A kétféjű sasnak mingyár nekiestek És addig cibálták ketten jobbra-balra,

Mig fej nélkül hullott a dög az asztalra. A bécsi talyiga, az is szörnyen tetszett. Bár a Janesi gyerek olyasformát pedzett, (Furfangos esze van ennek a fiúnak!) Hogy Bécsben a kutyát mért használják —

S ha már benne vagyok, kibököm őszintén, Hogy szerettem volna mutatóba szintén Valamieskét kapni (én se vagyok fából!): Egy pipára valót abból a dohányból! Jóbi Gerzson szomszéd pedig azt izeni, Hogy egy jó bieskára fogát régen feni, Ha még egyszer felmegy Bécsbe Kossuth uram,

Vegyen egy jó bieskát abban a faluban. Kék Pistának pedig bajuszpedró kéne, Sugár Gyurinének tarka bársony féle, Bér szomszéd meg koesi kenőcsöt szeretne, Fekecséknek három uj kaszát vehetne, Mert aszongyák, hogy azt ki-ki jobban nézi, Ha a magyar ember holmija mind bécsi! Szégyen biz ez, de hát ilyen a mi fajtánk! Ha aratás után megtelik a pajtánk, Sietünk a pénzzel a nagy szabadságba, Összevásárolunk mindent, a mi drága, Nem igen firtatjuk: miféle portéka Idegen kufárok jöttment maradéka? Szívesen megveszünk minden bécsi rongyot! Becsapja a német a magyar porontyot Limlom játékaival, cudar sipládaival, Az öregeket meg ezer fortélyával: Így aztán a hátunk hiába borsózik, Bizony a magyar nép csak Bécsnek adózik. Hej! pedig az Isten akárhová tegye!

Nincs a mézvásárnak toladóbb legye, Nincsen oly nagy bögöly, mely az ökröt szíjja,

Nincsen a vargának olyan vastag szíja, A mily nagy és merész a bécsi mohóság... Azért nyomja vállunk akkora adósság! Engedelmet kérek, nem politizálok: Vezérem eszétül hiszen én hol állok? Bár világos az ész, helyén van a sziv is, Mégse vagyok én más, debreceni civis, Hanem azért kedves Kossuth komám uram, Ki fonatost eszik ebben a faluban, Ha módos, mint Kertész, avagy akár kódis, Tudja azt mindenki még a Csicsogón is, Hogy Bécs a mi bajunk, a nyavalyánk: osztrák,

Akivel a magyart pörére kifosztják. Hát csak arra kérjük magyarok Istenét, Hogy vegye bajunknak mielőbb elejét, Azt a négyszáz éves csomót vágja ketté És tegye a magyart független nemzeté! Végzem levelemet. Nem tudjuk, mi lészen? De a bizodalunk Kossuthé egészen. Követtük eddig a 48 as pártot, Amely a hazának még sohasem ártott; Hisszük, hogy most sem árt: hü marad olvéhez. Jó függetlenségi tisztos hirnévéhez. A sok léhűtő nép akármit is trécesel: A 48-as párt nem alkuszik Bécsesél; Kossuth Ferenc Kossuth Lajosnak a fia, Holtig hü magyarnak kell hát maradnia! Ez mi erős hitünk itten általános... Irtam Debrecenben, pallagi Nagy János.

És még egyet. Az önálló vámterület alapján is csak úgy erősödhetünk világverseny képessé, — ezt a versenyt pedig ez esetben komolyan és létkérdésként kell fölvennünk, — ha az ipari s gyáripari munkára alkalmas munkásságot nevelünk, megtörve a magyar mezei munkásiban az ezzel szemben élő ellenszenvet.

Mert hiszen Spanyolország is vámvalallal van körülölelve, de a keret üres és a szegénység cifra nyomorúságának kosztümös nagyképűségét látjuk csak e keretben.

A nagy válság.

febr. 15

A kibontakozás útjába tegnap váratlanul oly követ dobtak, mely a békés előre haladást megakasztotta.

Hire kelt ugyanis, hogy Tisza István gróf előterjesztésére a király az országgyűlést a képviselőház megalakulása előtt elnapolja és hogy az erről szóló királyi határozat a hivatalos lap közelebbi számában megjelenik.

Erre az ellenzéken óriási izgalom támadt, a vezérférfiak nyomban tanácskozási gyűlteket össze, mely után Kossuth érintkezésbe lépett Tiszával és ennek folytán megállapodás történt, hogy a Ház mégis meg fog alakulni.

A politikai világban rendkívül nagy a forrongás. A pártok mind értekezleteket tartottak; a Nemzeti Kaszinóban az ellenzéki szövetség vezetési tanácskoztak és egyhangulag arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a képviselőház elnapolása a megalakulás előtt törvénytelen és ennek a kísérletnek egész erejükkel ellenszegülnek.

Bécsben is megszólalt az osztrák harsona a reichsrathban. Az osztrák miniszterelnök kijelentette, hogy Ausztria és Magyarország közösségének felbontását nem engedik meg. **A dualizmusnak érintetlenül fenn kell maradnia!**

Az események, a bonyodalmak drámai gyorsasággal, izgató erővel tornyosodnak. Kétségtelennek látszik, hogy Magyarország végzetes megpróbáltatások előtt áll!

Az újabb történet dolgok összes részleteiről hiteles forrásból a következőkben vagyunk részletes híradással.

A Ház elnapolása.

Kipattant a hír, hogy Tisza oly irányu előterjesztést tett a királynak, hogy a képviselőházat a megalakulás előtt bizonytalan időre napolja el.

Tisza felfogása az, hogy a király a megnyitást elnapolhatja, csupán az összegyűlés elhalasztása nem tartozik felségjogai közé. A képviselők összegyűlését a királyi meghívó alapján nem lehet megakadályozni; de Tisza szigorúan a házszabályokhoz alkalmazkodva azt vallja, hogy a Ház első ülése után a megnyitás aktusát a mely a trónbeszéd megtartásával van egybekötve, a király elnapolhatja s a Ház ennél fogva addig meg nem alakulhat, míg az új kormány meg nem alakult.

Már délben kitudódott, hogy legközelebb, talán 16-án, megjelenik a hivatalos lapban a király határozata, melyben a kormány lemondását elfogadja, az új kormány megalakulásáig megbizsa a lemondott kormányt az ügyek ideiglenes vezetésével; a képviselőházat február 17-én összehívják és

ott a korelnök fel fogja olvastatni Tisza átíratát, mely szerint a király később fogja az országgyűlést trónbeszéddel megnyitni.

Az ellenzék tiltakozása.

Erre a hírre délután a Nemzeti Kaszinóban a Bécsben végzett dolgok és a helyzet megvitatása okából tanácskozás volt, melyen Andrássy Gyula grófon kívül részt vettek Kossuth és az ellenzéki pártok vezérpolitikusai.

Ezen a tanácskozáson mindannyian a leghatározottabban állást foglaltak a bécsi tervek ellen és azok keresztülvitelét, illetve erőszakolását végzetes, kiszámíthatlan következményűeknek nyilvánították. Az ország békéje érdekében egyhangulag tiltakoztak minden oly kísérlet ellen, mely a törvény mellőzésére, megszerzésére vezetne. A tanácskozás határozata alapján megbízták Kossuth Ferencet, hogy lépjen azonnal érintkezésbe Tisza István gróffal.

A Ház megalakul.

Félhivatalosan jelentik nekünk, hogy Kossuth Ferenc fölkereste Tisza Istvánt és Kossuthal való tanácskozás után Tisza az ellenzék álláspontja előtt meghajolt és belement abba, a mit az ellenzék kívánt.

Ennélfogva a képviselőház pénteken egybegyűlvén, a formalitások elintézése után valószínűleg meg is fog alakulni, annyiban, hogy elnököt, alelnököt, jegyzőt, háznapgyót, tisztikart, bizottságokat választ.

Az még nincs eldöntve, hogy az országgyűlést királyi kéziratral vagy királyi biztos útján meg fogják-e nyitni?

Remélni lehet azonban, hogy az ellenzéki pártok egyértelmű határozott állásfoglalása után, minthogy a Ház megalakulása el nem marad, az országgyűlésnek trónbeszéd nélkül való megnyitása sem fog akadályokba ütközni.

Az összes ellenzéki pártok ma este értekezletet tartanak. A szabadelvű párt esütörtökön este tartja első értekezletét.

Ausztria állásfoglalása.

A bécsi reichsrath tegnapi ülésén felszólt Gautsch osztrák miniszterelnök, aki Ausztria és Magyarország viszonyára vonatkozólag kijelentette, hogy az osztrák kormány szigorúan ragaszkodik a két állam közösségéhez. Ha azonban az események folytán a közösség ügye vita tárgyává válnék, akkor az osztrák kormány erőiesen megvédené az osztrák érdekeket.

A reichsrath ezután a német pártok indítványára 48 tagu bizottságot küldött ki, hogy tanulmányozza Magyarország és Ausztria gazdasági különválásának kérdését.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. egyház presbiteriuma a február 12-én el nem intézett ügyek tárgyalására február 16-án, Csütörtökön, esetleg folytatólag február 17-én, Pénteken d. u. 3 órakor a szokott helyen — másodszeri meghívásra gyűlést tart, melyen az egyházi törvények 30 §-a értelmében a jelenlévők többsége határoz.

Iskolaszéki ülés. Tegnap délután 4 órakor az ev. ref. egyházi hivatal tanácstermében iskolaszéki ülés volt Kiss Albert lelkész elnöklése alatt. Az ülésen a rendes folyó ügyesen kívül, az iskolák és a tanító lakások építését tárgyalták. Az iskolaszék 12 iskola teremnek és 4 tanítói lakásnak építését kéri a várostól.

A tegnapi választások.

Budapest IX. — Edelény — Szegvár.

Függetlenségi képviselő Budapesten.

Budapesten tegnap a IX. kerület képviselőjévé kiáltották ki Ballagi Aladár egyetemi tanárt. Plósz Sándor igazságügyminiszter ugyanis visszalépett és így a függetlenségi Ballaginak nem volt ellenjelöltje.

Huszonöt év óta ez az első eset, hogy a fővárosban függetlenségi párti képviselőt választottak meg. Igaz ugyan, hogy a mostani általános választások alkalmával az ország szívében is felébredt a régóta szunyadó szellem.

A kilenc kerület mindegyikében volt ellenzéki jelölt, akikre ezuttal sokkal többen szavaztak ellenzéki polgárok, mint a hány szavazattal ezelőtt a szabadelvű párt jelöltjei győzni szoktak. De azért minden ellenzéki jelölt elbukott, az egy Vázsonyi Vilmos kivételével.

Most választották meg a második ellenzék, a függetlenségi párthoz tartozó Ballagi személyében. A IX. kerület képviselői mandátumát Virava József választási elnök hosszabb, lelkes beszéddel adta át Ballagi Aladárnak, a ki felette érdekes és zajos tetszést aratott nyilatkozatot tett.

Igéri — ugymond — hogy mindhalálig hű lesz azokhoz az elvekhez, a melyekben fejlődött, amelyek élete főcéljai voltak s a melyek most a közéletben diadalt ülnek.

Ez ünnepies órában fogadja, hogy a kerületbeli s az azon kívül álló mindazt a polgárt, akinek jogos érdekén sérelem esik, bármily hatalmas oldalról is, legjobb erejéből megfogja védeni ott, ahol arra a legalmasabb tér kinállkozik. Ennek a gondolkodásnak mindenkor hű kifejezést fog adni minden irányban, hogy mindenkinek a jogos érdeke érvényesüljön. (Egy hang: *Hát a munkásoké?*) Kérem, nem kell a számba adni a szót. Ha azt mondom: mindenkié, akkor abban a munkások is benne vannak. Ne tessék ezt a nevet senkinek lefoglalni, mert én is munkás ember vagyok. Legyen az bárki: hentes, napszámos, téglagyáros, egyetemi tanár, — benne vannak mindannyian a munkás fogalmában. Ha majd mint képviselő fog beszélni a IX—X. kerület polgáraitól, akkor az összességet érti és nem zár ki onnan senkit.

Mindazt, amit elmondott, tiszta lélekkel mondhatja, hogy meg is fogja tartani; erről az ő eddig; nagyobbára könyvek között lefolyt élete is bizonyosságot adhat. Köszöni a választási elnöknek a hozzá intézett szép szavakat. Vele együtt óhajtja, hogy legyen béke a kerületben. Eljen a független Magyar ország!

Az edelényi küzdelem.

Irtóztató itélet időben, fagyos szélviharban folyt le a pótválasztás Edelényben, ahol a szabadelevűpárti Ragályi Béla és a függetlenségi Nagy István voltak az ellenjelöltek. A kerület 41 községből áll és valóssággal életveszedelmes volt a választók bejövetele a szörnyű hidegben és orkánban.

A szavazást reggel fél kilenckor sorsuzás után a Ragályi-párt kezdte meg. Később került a sor a függetlenségiekre. A rettentő időben a szavazás nagyon lassan ment.

Délután 1 óráig volt Ragályinak 343 és Nagynak 168 szavazata. A szavazás estig tartott s az eredmény az, hogy 300 többséggel Ragályi Béla szabadelevűpárti győzött.

A szegvári választás.

A legnagyobb érdeklődés a szegvári pótválasztás felé fordult. Itt ugyanis a szabadelvű párti jelölttel Mezőfi Vilmos szocialista jelölt vette fel a harcot.

A korteskedés mindkét részről hetek óta erősen folyt. Az általános választásnál kisebbségben maradt függetlenségi párt zöme

Kossuth Ferenc egyenes kívánságára a szocialista jelölt mellé sorakozott. De azért a küzdelem nagyon heves volt, mert sokan inkább a szabadelvű párti jelöltre szavaztak vagy tartózkodtak a szavazástól, habár Mezőfi eleve kijelentette, hogy ő nem tart a nemzetközi szocialistákkal és őszinte híve a függetlenségi 48-as elveknek s óhajtja Magyarország teljes függetlenségét.

A szavazás este ért véget és Mezőfi Vilmos nemzeti szocialistát 26 szótöbbséggel képviselővé megválasztották.

Rákóczi — árfolyam szerint.

— febr. 15.

Részben mulatságos, de mégis inkább elszomorító talán, hogy nálunk a nemzeti érzést, a hazafias szellem fellendülését hatalmas, irodalmi értékű alkotások helyett többnyire oly szinpadí művek használják ki, melyek ezt a divatot üzleti árfolyam szerint értékesítik, kamatoztatják.

Aki figyelemmel kíséri irodalmi áramlatainkat, észrevehette, hogy a csömörlésig megunt és megutált esiklandozó, parázna durvaságok nyomában egyszerre csodálatos módon új divat napraforgó virága bukkant elő s azóta eső után a gomba nem terem oly bőven, mint nálunk a Rákóczi-darab.

Valóságos Rákóczi-korszak dühöng szinpadainkon; vagyis helyesebben mondva a nemzeti érzületnek csak a sallangja, a sujtása. Tárogató, Kuruc nóták, Cinka Panna hegedűje, Rákóczi-induló, toborzó tánc és más ilyen külsőségek tartják ezeket az új darabokat, akár vigjátékok, akár énekes művek, akár más műfajhoz tartozók.

Nem soroljuk fel a garmada termést darabeim és szerzők szerint; de annyi bizonyos, hogy Oeskey brigadéros óta évről évre több és több jeles hazafias áruja Rákóczi fejedelmet és korát — árfolyam szerint!

A hazafiságnak ez ellen az üzleti kizsákmányolása ellen szólalt fel legutóbb a jelesül szerkesztett Pesti Napló, leginkább azért, mert se korrajzot, se jellemfestést, se történeti levegőt, se igazi nemzeti szellemet nem lehet találni ezekben a fércelményekben, hanem csak erőszakolt magyarkodást, melyről szinte leri, hogy farsangi maskara üzleti célra.

A Pesti Napló érdekes megjegyzéseit éppen Lampért Géza versíró vigjátékának bemutatása alkalmából írta meg. A szerzőnek természetesen fájt ez a bírálat és védekezik ellene, hogy őt nem vásári számitás, hanem költői vovzalom lelkesítette a Veér Judit rózsája című Rákóczi-korabeli darab megírására.

Hát ehhez mi nem szólhatunk hozzá. Annyi bizonyos, hogy a Pesti Napló megjegyzései a legtöbb Rákóczi-darabra találóak. Az is kétségtelen, hogy Lampért Géza verses darabjában annyi Rákóczi-levegő sincs, amennyi egy szunyog életben maradásához szükséges. A pezsgő versek épp úgy pözsöghetnének Aba Sámuel vagy Róbert Károly király korában, sőt Rákóczi-vonatkozások nélkül a darab színhelyét bátran a spanyol grandok hazájába is át lehetne tenni.

Szegény Lampéltre különben ugyan csak rájárt a rud. A fővárosi Alkotmány például valóságos kirohanást intézett ellene. Az ágyudübögnél is dörgedelmesebb bírálatból összegyűjtöttünk néhány csalános szóvirágot.

Ime: „Gyöngelméjűség vagy a legcinikusabb rosszhiszeműség. Ostoba mese-sablon. Tárogatók, visszafujnak, bögnék,

nyafognak. Török Irma irtózatosan komisz verseket nyafog. Hülye figurák, akik nem tudnak két értelmes mondatot elgagyogni. Színészformájú lények ordítva szidják a venetét. Ez a poézis büzü erjedés teljesen idült, de jóhiszemű gyöngelméjűség. Kétségbeejtő silányság. A gondolkodó publikum megundorodik, hogy ami hazafias, az egyuttal hülye is. Limonádé tenger. Barnum érdekesebbet mutat. Török Irma beteges hangjával nem tud ugyan dübörögni, de ha nagyon megerölteti magát, akkor tud vijjogni, mérgesen kiabálni és irtózatosan hamisul énekelni. — Egyik gyönyörű része volt az előadásnak, mikor Török Irmának a gyomrára süt a reflektor s ő kinjában egy negyedórás verset mond, olyan verset, amit csak kinos álmaiban mondhat az ember. Ami fejhang szerződtette van a Nemzetéhez, az mind kibugyborékol a szimpátikus művésznő ajkain ebben az észbontó szaválásban. Még mások is komédiáztak a szinpadon, sőt három művész is felvonult, hogy egy pár szavas szerepükben a szerzőt megmentse a végleges meglineseléstől. Nem lehet azonban elfeledkeznünk egy óriási mellkasról sem, a mely felfujva jött be a szinpadra és a melyet Bakónak hívnak. Ez a mellkas fujt, lihegett és dübörgött s azt hitte magáról, hogy ő most Beresényi generális. — A szerzőt a karzatról hívták és ő csodálatosképpen nem nemzetiszínű ruhában jelent meg.

NAPI HIREK.

Pótválasztási napló.

Február 16. Bihar. Szilágycseh. Békésesaba. Óbecse.

— Gyertyaszentelő a görög katolikuskonál. Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában, ma Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén: 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéradással, délelőtt 9 órakor szent mise, utána gyertyaszentelés és miroválás, délután 3 órakor veesernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— Előadás a szocializmusról. Hogy aktulás nagy kérdések iránt, ha hivatott ember világítja meg azokat, minálunk is van érdeklődés — erre bizonyosság az a temérdek ember, aki a Kereskedelmi Akadémia nagy termét a múlt szerdán zsufolásig megtöltötte. Bartha Béla tanár előadássorozata a szocializmusról, a szabad iskolának eddig a leghálásabb *kassza-darabja* volt, ha ugyan nem paradoxon ez egy olyan intézménynél amely áldásait az emberszeretet nevében teljesen ingyen osztogatja. Természetesen Bartha Béla mára, szerdára hirdett előadása iránt is nagy volt az előzetes érdeklődés. Ezt a folytatólagos előadást azonban Bartha Béla, dr. a rokonságában történt gyász eset miatt *ma nem tartja* meg s az ezuttal elmaradó szabad előadást mához egy hétre vagyis február 22-ére halasztották. A szocializmusról szóló ez előadások kezdete kivételesen mindenkor este fél hatkor lesz s az előadások félhétkor végződnek. Helyiség továbbra is kereskedelmi akadémia diszterme. A más tárgykörből vett szerdai előadásokat ellenben továbbra is d. u. 5-től 6 ig fogják megtartani.

— Megüresedett közjegyzőség. A debreceni közjegyzői kamarához a nemrég

elhunyt Balogh Géza közjegyzőségére negyven pályázat érkezett Lestyán Adorjánhoz, a kamara elnökéhez. Debrecenből három érdemes ügyvéd adta be pályázatát, kik között nagyon nehéz lesz az igazságügyminiszternek dönteni. Ezek a pályázók Dr. Kemény Mór, Szilágyi Imre és Dr. Popper Mór ügyvédek. A pályázati kérvényeket márholnap felküldik az igazságügyminiszterhez.

— Három új rendőrfogalmazó. A rendőrségnél egyszerre három fogalmazói állás üresedett meg. Bereczky Lajosé, Jeney Miklósé, aki időközben kapitány lett és a nemrég elhunyt Szombathy János állása. A pályázat kiírását tegnap elrendelte a főispán és a hirdetmény szövegét már át is küldte a polgármesteri hivatalhoz. Mint értesülünk, Domahidy Elemér főispán élni fog a szervezeti szabályokban körülírt jogával és az egyik állást kinevezés útján tölteti be. A márciusi közgyűlés tehát csak két fogalmazót fog választani.

— Iparosok gyűlése. Már néhányszor megemlékeztünk az iparosok között az elnök választás miatt megindult mozgalomról. Az iparosok közül azok, akik Tóth Kálmánt a jelenlegi ipartestületi elnököt akarják újból megválasztani e hó 19-én vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestület tanácsstermében gyűlést tartanak.

— A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kört a százados emlékünnap nagy arányú előkészületei akadályozták a szokott felolvasó ülések tartásában. Most hogy a százados emlékünnap el van halasztva májusra, — Csokonai-kör ismét hozzáfog a felolvasó ülések rendezéséhez. A legközelebbi még e héten, szombaton lesz a kollégium disztermében. A részletes programot csak holnap közöljük, de addig is megemlítjük, hogy a Csokonai-körnek ez alkalomból vendége is lesz, Farkas Imre, a kedvelt fiatal költő, akit a debreceni közönség már rég ismer és mindig szívesen fogad.

— Érdekes eljegyzés. Szalay Lilit, Szalay Imre nemzeti muzeumi igazgató és néhai Trefort Mária leányát Budapesten eljegyezte ifjabb Ugron Gábor dr. Maros-Torda vármegye szolgabírója, Ugron Gábor országgyűlési képviselő és neje Knöpfler Mária fia. A közfoglót vasárnap tartották meg szoros családi körben a menyasszony atyja házában.

— Gazdák gyűlése. E hó 16-án délelőtt 10 órakor a juhtartó gazdák, Király Gyula tanácsnok elnöke alatt ülést tart.

— Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Mendelthon Vilmos izr. 4 hónapos, özv. Harangi Jánosné ev. ref. 75 éves, özv. Szilágyi Józsefné ev. ref. 75 éves, Elek ikertestvérek ev. ref. 2 óra, özv. Gombos Józsefné ev. ref. 91 éves, Nagy Gábor ev. ref. 78 éves, Kenyeres Mária r. kath. 17 hónapos, Ungár József izr. 83 éves, Tulnyik Margit r. kath. 4 napos, Töviski Margit ev. ref. 11 napos, Szabó Margit ev. ref. 4 hónapos.

— A tisztelt gazdaközönséghez! Mint tudomásunkra jutott Mauthner Odön es. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten arról értesíti a gazdaközönséget, hogy a lanyha irányzat következtében, a löheremagnak (stíriai löherének) f. é. január 1-én megjelent főárjegyzékében rovatolt árát hatályon kívül helyezte. Az árak jelenleg a következők: 4 számú prima primissima 95 korona, 4-a számú legelsőrendű 93 korona.

4-b számú elsőrendű 92 korona, 50 kilónként. Ezen három minőség tisztaság és csiraképeség tekintetében a létező legkitünőbb. Általánosan ismeretes, hogy a Mauthner cég olasz vagy amerikai löheremagot nem forgalmaz és hogy az általa szállított löheremagnak arankamentességét a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás hivatalos ólomzára igazolja. Ezen árleszállítás nagy elismerést kelt a gazdaközönség körében, mert újból bizonyult, hogy Mauthner a gazdák érdekét szem előtt tartja.

— **Rossz szokás.** A tüdővész ellen való védekezés közepett nagy jelentőséget tulajdonítanak azoknak az intézkedéseknek, amelyek a nyilvános helyeken való köpködést eltiltják. Nálunk is tettek több e féle intézkedést; a rendőrség megtiltotta, hogy a kisvasuti kocsikon, a hordárok az utcasarkon és a köpködőkaszinó ismert törzstagjai megszokott gyülekező helyükön köpködjének. A rendeletek következtében azonban csak egy sereg — rossz éle lett. Azzal már nem sokat törődnek, hogy a rendeletnek érvényt is szerezzenek s hogy utját állják a rut és egészségtelen szokásnak. Odaát, Amerikában — úgy látszik — sokkal szigorubban veszik ezt a dolgot. New-York államban törvényt hoztak a köpködés ellen s annak végrehajtásáról a rendőrség a leghigorubban gonoszkodik. Erről tanuskodik az, hogy a mi nap több frakkba öltözött uri embert, akik a Metropolitan Operaház előcsarnokában a földre köptek, letartóztattak s tiltakozásuk ellenére bevitték őket a rendőrségre. Ott megengedték nekik, hogy hozzátartozóikkal érintkezésbe lépjenek és az ideiglenes szabádon-bocsátásukhoz szükséges óvadékot előteremtsék. Másnap aztán az urakat, akik valamennyien a newyorki előkelő társasághoz tartoztak, beidézték a rendőrbíró elé, aki szigorúan rendreutasította s érzékenyen megbüntette őket. A rendőrség a befolyásos uriember megbüntetésével elrettentő példát akart statuálni s azt hiszi, hogy gátat fog vetni a csuf szokásnak.

— **Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága** a hó 13-án délután 5 órakor ülést tartott, melyen folyó évi személyi ügyek nyertek elintéztést. Továbbá az évi zárszámadást és mérleget terjesztették be, melyeket az igazgatóság a március hó 5-én délelőtt 10 órára kitűzött közgyűlés elé fog felterjeszteni.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A máramaros vármegyei királyi államépítészeti hivatal a kassa-jabloncai és husz-toronyai állami közutakon az 1905—1910 években szükséges kavics szállítására pályázatot hirdet, amelyre vonatkozó ajánlatok f. február hó 20-án d. e. 10 óráig a fent nevezett hivatalhoz nyújtandók be. Közlelbi részletek felől a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető értesülés. — **Szabolcs vármegye közönsége** a Nagykálló-nyirábrányi törvényhatóságoktól 17040-22800 kilométer szakaszának és a Kisvárdavásárosnaményi törv. hatósági közut 0.268-0, 340 és 6.872-13.620 km. szakaszának kiépítését rendelve el, ezen munkálatokra f. február hó 27-én 11 és fél órakor a nyiregyházi vármegyei kistanácsstermében zárt ajánlati versenytárgyalást tart. Ajánlatok e nap fél 11 és 10 óráig oda nyújtandók be. Bánatpénz a 104973 kor. 92 fillért és 98751 kor. 24 fillért tevő ajánlati összegek 5 százaléka. Részletek felől a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető értesülés.

— **Talált kulcsok.** Találtatott néhány különféle nagyságu kulcs, igazolt tulajdonosa átveheti a II-ik kerületi rendőrkapitányságnál.

Rendőri hírek. Tegnap délután paraszt emelt a rendőrségen Bódogh Zsigmondné Varga utca 43 szám alatti lakos, hogy távollétében valaki belopódzott lakásába és onnan egy 50 korona értékű aranyórát, továbbá egy pénztárcát, melyben 8—10 korona készpénz volt ellopott. A rendőrség az ismeretlen tettest keresi.

Tóth Ferenc Vigkedvü Mihály utca 20 szám alatti lakosnak tegnap egy eszavargó 16 korona értékű nyers állapotban levő tehénbőrt kínált megvételre, melyet 8 koronáért oda akart adni. Ez gyanút keltett benne és rendőrrélt küldött. Mikor azonban az illető ezt észrevette a pénzt és a bőrt otthagya elmenekült. A rendőrség miután a bőr valószínűleg lopott szerzemény a tettest nyomozza.

A piacon járt egyet-mást bevásárolni Kenyeres Sándorné libakerti lakos, miközben Kertész Miklós Csapó-utca és Dégenfeld-tér sarkán levő üzlete elé kitett kukoricával telt zsákot megdézsmálta. A rendőrség a kereskedő feljelentése alapján az eljárást megindította ellene.

E hó 13-án ifj. Horváth Lajos, Zámbo Lajos és Kiss Károly muzsikus cigányok betértek Klein Aron nyil utca 139 szám alatti bormérésbe, hol mulatozás közben összekulömböztek a koresmárossal és verekedni kezdtek vele, miközben olyan hatalmas botrányt rendeztek, hogy rendőrnek kellett közbelépni. A rendőrség a verekedő cigányok ellen megindította az eljárást.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban

— **Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet** a Plombus amerikai önbombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Egy kocsis zab.

Nemrégiben a vasuton találkoztam egy régi ismerősömmel, akit azóta, mióta Berlinből elkerültem nem láttam. Schulle Agostonnak — így hívták ismerősömet — nagyon mozgalmás multja volt. Mindenféle szakmában próbált szerencsét. Ma vett egy kis gazdaságot, holnap száz métermázsas zabot, majd egy kiirtatlan erdőt, kivágatta a fákat és eladta nagy haszonnal. Fortuna istenasszony gyakran mosolygott le reá, de még gyakrabban fordított hátat neki.

Abban az időben, mikor Schulze megismertem, vasutat építettek a határon. Mint-hogy a gránit sziklákat, melyek a földréteg alól kikandikáltak akkortájt még leginkább puskaporról robbantották szét, szükség volt nagymennyiségű, ugynevezett kirobbanó porra.

Ismeretes, hogy a puskapor eladás állami monopóliumot képez Ausztriában és sokkal többet adnak érte, mint a szomszédos Szászországban. Nagyon természetes tehát, hogy a szász-osztrák határon hatalmasan virágzik a puskapor-csempészet.

Egy ilyen csempészet történetet beszélt el nekem Schulze mostanában, amikor néhány év után találkoztunk a vasuti kocsiban. De hát hadd beszélje el ő maga ezt a kis történetet.

Egy vasutépítő részére harminckét métermázsas puskapor szállítására köteleztem magamat, három hét leforgása alatt.

Szép kis haszon volt kilátásban e kis üzletnél, tehát rögtön érintkezésbe léptem egy ismert csempészzel, aki kész volt szép szőért, jó pénzért a löport a határon át-csempészní. Ugy tizenégy nap mulva jelentette a csempészem, hogy a fekete por biztos helyen van. Meggyőződtem róla és kifizettem.

Most jött azonban a dolog nehezebb része. A löpor ugyan tul volt a határon, de a vasut még három óra járásnyire feküdt ettől a biztos helytől, ahol a csempész lerakodott. Volt egy ismerős paraszton, aki már gyakrabban fuvarkodott nekem, ezt találtam legalkalmasabbnak tervem kivételére. Rögtön felkerestem és megkérdeztem tőle, vajjon hajlandó-e nekem egy kocsis zabot elszállítani a vasuti állomáshoz. Ha tudta volna, miről van szó, bizonyára ajtot mutatott volna, de így beleegyezett és más-

nap reggel egy hatalmas vízhatlan ponyvával felszerelve elindultunk abba az ut-széli csárdába, ahol a löport a csempész elhelyezte.

A paraszt nagyon jól hajtott és egy rövid félóra alatt a helyszínen voltunk. Kifogattam a lovakat vele, abrakot adattam nekik és a parasztot behívtam az ivóba borozni. Ezt az időt felhasználta a csárdás és a csapos legénye — mindkettő az én emberem volt — és óvatosan felrakták a zsákokban álló puskaport a kocsira. A borozgatás alatt, melyet erővel hosszúra nyújtottam a fuvarosom néhányszor ki akart menni, a lovakat megnézni, de nagy fáradtsággal lebeszéltem róla.

Mennyire meglepődött, mikor egy órai pihenés után meglátta a fölrakott szeret. Elővigyázatból a kocsis tetejére tényleg rakattam néhány zsák zabot, melynek sajátságos zizegése és a szemeknek a lyukacsokon való kikandikálása meggyőzték a parasztot, hogy tényleg zabot visz.

Körülbelül három negyed óráig mentünk az országúton, azután egy erdőn vezetett keresztül az ut. Alig haladtunk száz lépést az erdőben, kiabálnak utánunk. Visszanéztek, hát egy finác integet szörnyen, hogy álljunk meg.

Egy pillanatig valóban nem tudtam, mit tegyek. Megálljak-e s evvel kitegyem magam annak a veszélynek, hogy a vámbárcát követeli, vagy gyorsan hajtsak tova? Végre is elhatároztam, hogy megállok, nehogy gyanút ébresszek.

Mikor a határőr elérte a kocsit, láttam, hogy sántit, megkért, vinném el a legközelebbi faluig, mely egy órányira fekszik. — Kénytelen voltam engedni, mellém ült és megkérdeztem, vajjon mért sántit.

— Az éjjel csempészekkel volt dolgom. Velem volt egy pajtásom is és ki tudja hol van az most. A csempészek nyolecan voltak, mikor rájuk törtünk, és elfutottak. Utánuk löttem és egyikének el is találtam a bal lábát. A többiek üldözése közben elhagytam valahol a pajtásomat, amit azonban csak később vettem észre. Nem volt időm tölteni futás közben. Egyszerre aztán, mintegy vezényszóra megálltak, most azonban már csak négyen voltak. Akkor vettem csak észre, hogy magam vagyok. Mikor megadásra szólítottam fel őket, kikacagtak. Egyszerre csak a hátam mögött lépéseket hallottam a sűrűben. Azt hittem a pajtásom jön a segítségemre és megfordultam. — Akkor láttam, hogy az a három gazember áll velem szemben, akiket előbb a többivel együtt láttam. Kihúztam a szuronyomat és nekik akartam rohanni, miközben jobb karomat súlyos ködörös érte. Majdnem egyidejűleg hátulról fejbévágtak, úgy hogy ájultan estem össze és órákig feküdtem eszméletlenül az erdőben. Mikor magamhoz tértem, megfogtam a fejemet, hogy élek-e még. Az a hatalmas ütés szerencsére csak kis sebet ejtett, de nagyon sajtogott a fejem. Egy kis patakban lemostam róla a vért, azóta szünt a fájdalom, de annál többet szenvedek a lábammal, melyet ugyancsak egy erős ködörös ért. — Kettőt közülök megismertem, azokat följelentem. Azt pedig, amelyik az erdőben fekszik majd elszállíttatom az őrártal.

A finác befejezte elbeszélését. Kihúztam egy üveg pálinkát a zsebemből és oda-nyújtottam neki. Tudomásul vette a tartalmát és jót húzott belőle. Azután beszélgetünk még a kalandjairól, majd utazásom célja iránt kezdett érdeklődni és kérdezte, mivel van megrakva kocsim. Természetesen azt feleltem zabbal. Erre közönyösen előkereste szivartárcáját, kivett belőle egy szivart és rágyújtott. Füstölgött a szivarja, mint egy gyárkémény és homlokomra kiült a hideg verejték. Ha csak egy esőppnyi szikra rásik egyik zsákra, valamenynyen a levegőbe repülünk. Az erős éjszaki szél pedig növelte a veszélyt.

Megállíttatom a kocsit, lemasztam róla és azt mondtam, hogy elszibbadtak a lábaim, gyalog folytatam az utat.

TÁVIRATOK.

Az orosz forrongás.

A finác meg ezalatt csak úgy öntötte a füstöt magából. Szivarja égett, mint a szalma és a szél csak úgy kapkodta el a szikrákat. Szívem hangosan vert, a félelemtől és állandóan 3-400 lépésnyi távolságra tartottam magam a kocstól. Lelki szemeimmel már láttam a hatalmas robbanást. Már majdnem oda kiáltottam annak a két embernek, akik gyanútlanul ültek a kocsin, hogy mentsek meg életüket addig, amíg nem késő, de a félelem, meg a düh összeszorította torkomat.

— Csak már elszívta volna azt a szivart — gondoltam magamban és minden szivart, valamennyi fináccal együtt a pokolba kívántam. De jaj nekem! Alig voltunk tíz perenyire már a falutól, az a szerencsétlen finác másik szivarra gyújtott.

Kétségbeesésemben már nem tudtam mihez kezdjek. Gyorsan utólrém a kocsit és megmorádtam a kocsisnak, hogy megkerülöm gyalog a falut és az erdőn keresztül átvágok az országútra. Aztán elfutottam az erdő szélére, mintha valami láthatatlan szellemek üldöztek volna. Egy pillanatra se vettem le szemem arról a tájról, merre a kocsi sejttem. A falu mögötti magaslaton megállottam. Minden pillanatban vártam, hogy a légtől hatalmas durranás fogja megreszkettetni. Lázam volt. Vérem erősen lüktetett ereimben és a fogaim vacogtak.

Végre, vagy negyedórai várakozás után megpillantottam kocsimat, amint lassan kocogott előre. A finác már nem volt rajta. Föllélegtettem.

Rövidesen letértem az országútra és elértem a kocsit. A paraszt valószínűleg valami változást észlelt arcomon, mert kérdezte, hogy nem érzem-e magamat rosszul? Azt feleltem neki, hogy a csárdában sok bort ittam és az ártott meg.

Még egy rövid óra és elértük célunkat. A kocsi beállítottam egy ismerősömhöz, a fuvarbért kifizettem és meghagytam a fuvarosomnak, hogy a kocsiját csak másnap vigye el.

Ejjel eljöttek a vasutépítő vállalkozó emberei és elszállították a löport.

— Most már nem foglalkozik ilyen csempészettel — kérdeztem Schulze urtól.

— Nem, mivel a társaim és megvesztegetett embereim elárultak, s én kénytelen voltam hazámat bucsutlanul elhagyni. Csak később hallottam, hogy a fináccot Odebergbe helyezték, társát pedig, akiről beszélt nekem, holtan húzták ki másnap egy árokból.

Minthogy Schulze ur utolsó találkozásunkkor éppen Amerikába készült, s azóta valószínűleg már ott folytatja kisdéd játékait, azt hiszem nem követek el indiszkréciót, mikor ezt a kis történetet nyilvánoságra hozom.

Békásy

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Febr. 15, szerda: A hol unatkoznak. Vigjáték.

Febr. 16, csütörtök: János vitéz, daljáték.

Febr. 17, péntek: Annuska, vigjáték.

Febr. 18, szombat: Trobadur, dalmű.

Febr. 19, vasárnap d. u.: Tavasz, daljáték.

Este: Killurankia herceg, bohózat.

* **Színházi hírek.** Karacs Imre bátorsága miatt a mai napra hirdetett „Gerolsteini nagyhercegnő” című daljáték előadása elmarad, helyette színre kerül „A hol unatkoznak” című 3 felvonásos vigjáték. Vasárnap lesz a premierje Róbert Marschall 3 felvonásos bohózatos szerelmi történetének, melynek a címe „Killurankia herceg”. A darab főbb szerepeit T. Csige Böske, Hahnel Aranka, Arday Ida, Palágyi Lajos, Csontos Gyula, Halász Alfréd és Szalay Károly játsszák.

Pétervár, febr. 14. A moszkvai egyetem hallgatói a pétervári műegyetem tanári karához föllíratot intéztek, amelyben kijelentik, hogy legnagyobb meglepéssel vették tudomásul a tanároknak és a diákoknak egymáshoz való közeledését. — Ez által végre megsemmisült a választófal, mely a rendőr bürokratikus rendszer alatt keletkezett, melyen az összes régiebb és újabb nemzedékek reményei hajótörést szenvedtek. Az egységben van az erő és a diákok azt remélik, hogy a hatalommal valószínűleg meg az általános politikai törekvéseket és elérik a tanzsabadságot, mely nélkül igazi tudomány nem fejlődhetik.

Pétervár, febr. 14. A minisztertanács 11-iki és a mai ülésén a pénzügyminisztert bizta meg azzal, hogy haladéktalanul dolgozza ki a következő kérdéseket:

1. Szervezeteket kell létesíteni a munkabérszerződésekkel keletkező ipari természetű kérdések elintézésére; 2. a munkások létfeltételeinek javítása; 3. a létező sztrájk törvények megváltoztatása, már t. i. az olyan sztrájkoké, melyek kizárólag gazdasági jellegűek és nem járnak rendzavarással; 4. a munkások orvosi kezelése; 5. az iparfelügyelők jogai és köteleességei.

E kérdéseket külön bizottság dolgozza ki a pénzügyminiszter elnöklésével, figyelembe véve a gyártó tulajdonosok és munkások szakvéleményeit.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, febr. 14. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10,000 koronát nyertek: 15742 98291 104158.

5000 koronát nyertek: 23834 66515 79800.

2000 koronát nyertek: 24524 81945

1000 koronát nyertek: 6376 30282

67606 70908 82587.

500 koronát nyertek: 2877 9549

12517 13737 15378 18652 20714 22501

22726 23682 24487 25447 25598 40440

44663 52705 55216 59248 65689 68690

72664 77716 78511 81184 82159 82376 82559

84005 84989 85081 87329 87487 88592 99083

100807 101602 102037 102359 103224 103831

103851 106616.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 14.

Buza kínálat és vételkezdés mérsékelte, jól tartott irányzat mellett 22,000 métermázsra került forgalomba részben drágább áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri szilárd a többi tartott. Idő: hideg.

Buza áprilisra 19.94-96.

" októberre 19.78-80.

Rozs áprilisra 17.42-44.

" októberre 15.44-46.

Zab áprilisra 13.94-98.

" októberre 14.20-22.

Tengeri májusra 12.24-28.

Repece májusra 14.90-92.

Törvénykezés.

§ **Esküdtek kisorsolása.** A debreceni királyi büntető törvényszéknél tegnap délután sorsolták ki a március havi esküdteket. A törvényszék részéről megjelentek: Dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök, Dr. Oláh Mikós és Kerekes János törvényszéki bírák. A jegyzőkönyvet Dr. Géberth József törvényszéki aljegyző vezette. Királyi ügyészséget Dr. Galánffy János királyi ügyész az ügyvédi kamarát pedig Nagy Sándor képviselte. A kisorsolt esküdtek névsora ez:

Szekeres Gyula kéményseprő, Tolnai Dániel Kovács mester, Tegdes Károly férfi

szabó, Kleinfeller Károly cimpfestő. Engesszer Gyula magánhivatalnok, Vásári András föld birtokos, Szikszai Lajos téglagyáros, Szegedi Lajos mészáros, Győry István géplakatos, Krausz J. Bernáth fűszerkereskedő, Tóth Miklós hentes mester, Weinstein Jakab tejkereskedő, Erdélyi István Kovács mester, Hubai Alajos magánhivatalnok, Pusztay Sándor földbirtokos, Gönczy Endre nyug. városi tisztviselő, Kovács József géplakatos, Oláh András sertéskereskedő, Balogh István gazdálkodó, Dr. Varga Lajos ügyvéd, Erdey János magánhivatalnok, Lukács Vilmos cement és beton építkező, vállalkozó, László József nyomdatulajdonos, Duzs János csizmadia, Erdei János háztulajdonos, Alt Henrik reáli isk. tanár, Biró Pál gazdálkodó, Bihari István szatócs, Dr. Szőlősi Dezső ügyvéd. — Pótesküdték: Beszner Frigyes reál isk. tanár, Csizsár András gazdálkodó, Kovács Géza fűszerkereskedő, Nyáry Béla ref. főisk. tanár, Ormós János magánhivatalnok, Pethő János gazdálkodó, Trnka Gottlieb gőzmalom tulajdonos, Varga Károly fűszerkereskedő, Varkoly József csizmadia, Vig József gazdálkodó.

§ **Lövöldöző magyar.** A múlt év október hó 22-én történt, hogy Legeza Márton hadházi lakos ittás állapotban az utcán lövöldözött veszélyeztetve ezzel a járókelők életét. A részeg embert felszólította egy rendőr, hogy ne lövöldözzön, de nem hallgatott rá sőt az időközben odaérkezett két mezőről akinek segítségével a rendőr elakarta tőle venni a fegyvert, miközben dulakodni kezdett és csak nehezen tudták ártalmatlanná tenni. A törvényszék tegnap tartotta ez ügyben a főtárgyalást és a vádlottat — hatóság elleni erőszak miatt az enyhítő körülmények figyelembe vételével 8 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Tolvaj cigányasszonyok.** Rostás Fáni és Kolompár Teréz, kóbor cigányasszonyok múlt hó 17-én Hajduböszörményben kóboroltak e közben betértek Tóth Sándorné házába, honnan 5 korona értékű különféle étel és ruhaneműt elloptak. A törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és Rostás Fánit egy havi, Kolompár Terézt pedig 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

A DEBRECENI

Hitelbank Részvénytársaság

1. é. február 1-én.

megkezte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kötelezvényekre, értékpapírokra árakra.

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávénak egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

Osak az eredeti csomagokat kérjük a „KATHREINER” névvel.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakúgyamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál. L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László. Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

Donogán és Somossy
Debrecen, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye
Vászon — szőnyeg,
Férfi- és női-fehérnemű,
Női divatárak.
Határozott árak.

Benzinmotorok,
gőzcséplőkészletek aratógépek
és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A Magyar Kir. államvasutak gépgyárának
vezérigénységénél
Budapest, V. Váci-körút 32
Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

PÁRTOLJUK A MAGYART
s vegyünk csak is Magyarországbán.

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágítású

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivartárcsa, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 db. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 db. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkrementése folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron, potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinek, és pedig:

- 6 db amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
- 6 db amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,
- 6 db amer. szabad ezüst evőkanál,
- 12 db amer. szabad. ezüst kávéskanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
- 6 darab angol „Viktoria” pohártálcza,
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ez előtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél
Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konghákészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra
kétévi jótállás mellett.
csak 5 korona.

**Neustein-fülöp
cukrozott
hashajtó labdacsa!**

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsa)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legtöbb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukro z ott külsejű végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik. Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Óvás! Neustein Fülöp hashajtó labdacsa. Va lódi csak, ha minden dohoz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva a kereskedelmi törvényesileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszertára, Bécs, Plankeng. 6, **Kapható:** Debrecen: Balázs Ó. Füleki P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.** !!

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

PLOMBUS New-York, 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 hálaírat 1 év alatt

Nincs többé fogfájás! odvas fog! tüzősszáj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó Heves-me.

A KÖZGAZDASÁGI BANK

részvénytársaság

XIII-ik évi rendes közgyűlését

1905 február 26 án, vasárnap délelőt 11. órakor tartja meg Debrecenben a kereskedő társulat háza dísztermében. melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál leteszik.

TÁRGYSOROZAT.

1. az igazgatóság évi jelentése lefolyt 1904 évi üzletről
2. a felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán
3. határozat hozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatónak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozat hozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 tag helyének 3 évre leendő betöltése.
6. Az igazgató tanácsból sorrend szerint kilépett 9 tag helyének 3 évre és az időközben elhalt 2 tag helyének 2 évre leendő betöltése.
7. A felügyelő bizottság 3 rendes és egy póttagjának 3 évre leendő megválasztása.

Debrecen 1905 évi február 1-én tartott ülésünkből.

Jegyzel: Az évi zárszámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a hivatalos órákkal megtekinthető.